

D. §. 8. piše Potočnik: 11. »Viele Hauptwörter nach dem Muster **B.** (kós-á-ú, das Stück) können in der Vielzahl in der Bedeutung einer Gesamtheit als eine Art Collective gebraucht werden, in welchem Falle sie auch eine eigene Biegungsform für die Vielzahl annehmen. Im Deutschen pflegt man in solchen Fällen das Geschlechtswort wegzulassen; z. B. Ich handle mit Bändern; im Slowenischen in Krain haben wir einen eigenen Biegungsausgang dafür: traki prodajam, statt trakove, oder s trakmi kupčajem, statt s trakovi. Solche Collective werden nach folgenden zwei Mustern — možjé, trakovi — abgeändert . . .

12. Wenn solche Wörter nicht als Collectiva gebraucht werden, so richten sie sich nach dem Muster **B.** z. B. Darí berem, pa dans sim komaj tri darove dobil: ich sammle Gaben, habe aber heute kaum drei Gaben erhalten. Traki prodajam, pa sim se le štiri kratke trakove prodal: ich verkaufe Bänder, habe aber nur vier kurze Stücke (Bänder) verkauft. Po germéh se zajci skrivajo, pa boš v desetih germovih (oder germih) komaj eniga dobil: die Hasen verstecken sich in Gesträuchen, du wirst aber in zehn Sträuchen kaum einen finden. Der nämliche Unterschied ist zwischen zobjé und zobovi; lasjé und lasovi; tatjé und tatovi u. s. w.

13. Auch mehrere Wörter nach dem Muster **A.** pflegen in der collectiven Bedeutung vom Dativ der Vielzahl angefangen sich nach dem Muster trakovi zu richten; z. B. volí sim kupil, ich habe ein Paar Ochsen gekauft; daj volém jesti! gib den Ochsen zu fressen! v koncéh pase, er weidet an den Enden (der Aecker); to je s cvekmí pribito, das ist mit Holznägeln angeschlagen; s koliko cvéki, mit wie viel Nägeln, u. s. w.

O. Nuj nuj, Krušic moj! Dokaj lepe tvarine je to, zlasti za tacega, ki je mnogo se kretil med narodom slovenskim.

Šolsko blago.

Težke bolj znane kovine so dalje:

7. **Cinek** je sivkast, in se nahaja v Angliji, Nemčiji, na Ogerskem Poljskem in Koroskem.

8. **Nikel** je bel, in se dobiva s kufrom in z arsenikom združen na Českem, Saksonskem, pa tudi na Ogerskem, na Francoskem in v Angliji.

9. **Svinec** je sive barve in 11krat toliko težak, kakor voda. Kopljejo ga na Koroskem, Kranjskem, Českem in Ogerskem, pa tudi na Nemškem.

10. **Železo** je naj bolj navadna pa naj bolj potrebna kovina.

11. **Bismut** je rudečkast, in se dobiva na Českem in Ogerskem, pa tudi v Nemčiji, Franciji in Angliji.

12. **Kobalt** rudečkast in siv, in se nahaja na Štajerskem in Ogerskem, Nemškem in Švedskem.

13. **Antimon** plavkast; se dobiva na Štajerskem, Tirolskem in Českem, na Nemškem in Francoskem.

14. **Magnan** je belosiva in prav mehka in kerhka kovina. Naj več ga je na Nemškem.

15. **Volfram** je sivkast in se dobiva v nekterih železnih rudah v Nemčiji in Angliji.

16. **Molibden** je plavosiv, leskeč in kerhek, in se nahaja z žveplom združen po Českem, Ogerskem in na Nemškem.

17. **Krom** je siv in kerhek, in je rad v železni rudi na Štajerskem, v Škociji in Ameriki.

18. **Uran** je siv, in se lepo po malem dobiva v kaki kislini na Saksonschem in Angleskem.

19. **Titan** je tamno siv, in se le po malem nahaja v apnenku na Koroškem, Štajerskem, Českem in na Nemškem.

20. **Vanad** rudečkast, in se dobiva v nekterih rudah v Sibiriji in Ameriki.

Iz številjenja. Janez in Tonče sta tergala jabelka, in Janez reče Tončetu: „Daj mi dva tvojih jabelk, in potem jih bom imel še enkrat toliko, kakor ti.“ „Naka“, pravi Tonče, „daj mi raji ti tri od tvojih jabelk, da jih bom imel potem trikrat toliko, kakor ti.“ — Koliko jabelk je imel vsaki?

Narava in človek

v svoji pravi složnosti.

Spisal Živkov.

(Dalje.)

Da pa žerjav kaže in daje zgled lastne pokornosti, je biku sam rad podložen in ga očivestno časti. Pohaja ga v hlevu in stoji mirno po koncu kraj njega. Na dvorišču gre dve stopinji za njim ko strežnik; zapleše tudi včasih okoli njega, in se mu tako čelarno priklanja, da gledavce smeh sili. In tako časti vsakega mlajšega bika, kateri pride na mesto prodanega staršega. Zdi se mu tedaj, da je to njegova dolžnost, da je takemu velikanu pokoren, ko sam tirja, da je druga žival njemu pokorna. Tako se obnaša več let, dokler ga pitaven vol, ktereга hoče miriti, ne prebode.

Vse to kaže, da žerjav ne ljubi samo pri sebi reda, temuč da je temu prepametnemu tiču prirojen nek nagon, neka močna ljubezen do občnega reda, ktera ga silno priganja tudi pri drugi živali za složnost poskerbeti, naj veljá, kar hoče. To pa je bolj po pameti, ko po sebičnem nagonu, in se ne nameri pri nobeni drugi živali.

Vse dozda povedano poterjuje skušnja in spričuje učenost.*) — Sedaj pa pojdimo za stopinjo više, da še več zvemo, naj se ravno neverjetno zdi tistim, kateri hočeje vse došlatati; barem ni nasprotno in nespodobno dosedanji posvetni skušenosti.

*) Natanšne svedočstva se berejo v F. G. Danmerovem časopisu l. 1861. in v stoterih tam imenovanih knjigah.